

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 15 0 U 002771 16 Uvp
Banjaluka, 23.01.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Strahinje Ćurkovića, kao članova vijeća, uz učešće Zdravke Čučak kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M.T. iz B., (u daljem tekstu: tužiteljica), protiv akta broj ... od 13.01.2016. godine, tuženog Fonda ..., u predmetu utvrđivanja prestanka prava na invalidsku penziju, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 002771 16 U od 03.06.2016. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 23.01.2019. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za nadoknadu troškova postupka.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba protiv osporenog akta tuženog bliže označenog u uvodu kojim je odbijena žalba tužiteljice izjavljena protiv rješenja Fonda ..., filijala T., broj ... od 08.10.2015. godine. Tim prvostepenim rješenjem tužiteljici je utvrđen prestanak prava na invalidsku penziju sa danom 08.10.2015. godine.

Odbijanje tužbe sud je obrazložio razlozima da je zakonito postupio tuženi kada je ostavio na snazi rješenje Filijale T. od 08.10.2015. godine, kojim je tužiteljici utvrđen prestanak prava na invalidsku penziju u smislu odredbe člana 147. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 82/13 i 103/15 - u daljem tekstu: Zakon o PIO), jer je u postupku vanredne kontrole provedenom po službenoj dužnosti, za čije vršenje tuženi ima ovlaštenje u odredbama člana 43. do 45. Uredbe o medicinskom vještačenju u penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 2/13 - u daljem tekstu: Uredba), utvrđeno da tužiteljica nije ispunjavala uslove za ostvarivanje ovog prava. Ovo iz razloga što je u postupku vanredne kontrole utvrđeno da dio medicinske dokumentacije o psihijatrijskom liječenju tužiteljice koja je bila osnov za penzionisanje nije autentičan, konkretno je u pitanju liječenje u Neuropsihijatrijskoj bolnici „Dr Laza Lazarević“ Beograd, a da iz preostale dokumentacije koja je sva pregledana, kao i njen zdravstveni karton, ne proizilazi da kod tužiteljice postoji oboljenje depressio psychotica recidiva po osnovu kojeg je penzionisana. Navedeni zaključak Komisije za vanrednu kontrolu iz nalaza, ocjene i mišljenja broj ... od 17.09.2015. godine sa uputama o ponovnom vještačenju koje su u cjelosti ispoštovali organi vještačenja, po stavu suda je pravilan, jer je osim na medicinskoj dokumentaciji zasnovan i na

rezultatima neposrednog pregleda tužiteljice, a iz kojih dokaza je proizišlo da tužiteljica ima psihičko oboljenje anksiozno-depresivni sindrom koje nije osnov za ostvarivanje prava na invalidsku penziju.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužiteljica pobija zakonitost te presude zbog povreda pravila postupka koje su od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznosi da pobijana presuda obiluje netačnim podacima, jer sud navodi da je tužiteljici prestanak prava na invalidsku penziju utvrđen sa danom 08.10.2010. godine, što ne odgovara stanju spisa. Dalje iznosi da je sud podržao utvrđenja iz nalaza, ocjene i mišljenja Komisije za vanrednu kontrolu broj ... od 17.09.2015. godine, zaključujući da su ista zasnovana na pregledu kompletne medicinske dokumentacije i same tužiteljice koja je navodno izjavila da se ne sjeća liječenja u Beogradu i Podgorici, što nije tačno, jer ona to nije izjavila, pa ostaje činjenica da se liječila na Klinici za psihijatriju Podgorici u periodu od 14.06.2010. do 28.06.2010. godine. Oспорava zaključak Komisije za vanrednu kontrolu da prilikom neposrednog pregleda tužiteljica ne odaje utisak psihički oboljele osobe, jer prihvatanjem istog proizilazi da se o pravima stranke odlučuje na osnovu utiska, a ne na osnovu medicinske dokumentacije. Ovo stoga što u upravnom spisu osim pomenutih isprava, postoje nalazi i mišljenja dr D.S. iz Centra za mentalno zdravlje T. počev od 2007. do 2015. godine iz čijeg sadržaja proizilazi da se tužiteljica duži niz godina liječi od psihičkih oboljenja pod dijagnozama F22, F32, F32.22, F22-32, a što su morali uvažiti organi vještačenja tuženog. Dakle, čak i pod nemogućom pretpostavkom da otpusno pismo iz Neuropsihijatrijske klinike „Dr Laza Lazarević“ Beograd nije autentično, a za što odgovornost ne može snositi tužiteljica, jer ona nije imala obavezu da provjerava da li je njena otpusna lista evidentirana u djelovodnom protokolu ove zdravstvene ustanove, ostaje činjenica da ona jest psihički bolesnik sa pravom na invalidsku penziju koje joj je neosnovano ukinuto. Smatra da uopšte nije bilo osnova da tuženi u njenom slučaju primjenom Uredbe provodi vanrednu kontrolu, jer je ona pravo na invalidsku penziju ostvarila prije stupanja na snagu iste, te da se ovakvim postupanjem koje je podržao nižestepeni sud stvara pravna nesigurnost, jer to znači da tuženi „svako lice u svakom trenutku može lišiti stečenog prava“. Dodaje da joj je prvostepenim rješenjem od 08.10.2015. godine utvrđen prestanak prava na invalidsku penziju, a da pri tom rješenje o penzionisanju nije ukinuto ni poništeno, što znači da u rješavanju nije primijenjen Zakon o opštem upravnom postupku. Zbog svega predlaže da ovaj sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu preinači na način da tužbu uvaži i osporeni akt poništi, te da tuženog obaveže da joj nadoknadi troškove upravnog spora koji se odnose na troškove plaćenih sudskih taksa.

Tuženi u odgovoru na zahtjev navodi da osporenim aktom nisu povrijeđene odredbe Zakona o PIO, niti pravila postupka, zbog čega ostaje kod svih razloga datih u obrazloženju osporenog akta i predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 13.01.2016. godine, uz iznošenje valjanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužiteljica nije dovela u sumnju navodima zahtjeva, uprkos

tome što je pravilno istakla da je u obrazloženju presude sud napravio grešku u pogledu navođenja datuma sa kojim je tužiteljici prestalo pravo na invalidsku penziju (08.10.2010. godine), jer je to greška u pisanju koja ne utiče na zakonitost presude.

Pobijanom presudom nižestepeni sud nije doveo u pitanje pravo tuženog, odnosno direktora Fonda da u određenoj situaciji naloži vršenje vanredne kontrole i to kada procjeni da postoji osnovana sumnja da je u postupku vještačenja bilo nedostataka, nepravilnosti ili propusta koji su bitno uticali na ocjenu radne sposobnosti, shodno odredbama člana 43. do 45. Uredbe u vezi sa odredbom člana 124. stav 2. Zakona o PIO, a koji uslovi su se u konkretnom slučaju ispunili, jer je nesporno utvrđeno da medicinska dokumentacija o navodnom liječenju tužiteljice u toku 2004. godine na Neuropsihijatrijskoj klinici „Dr Laza Lazarević“ Beograd gdje joj je postavljena dijagnoza na osnovu koje je penzionisana, nije vjerodostojna, odnosno nije izdata od te bolnice, a što je na zahtjev tuženog potvrđeno aktom ove zdravstvene ustanove od 03.08.2015. godine. Navedeno znači da tuženi nema ovlašćenje da za svako lice u svakom momentu naloži provođenje vanredne kontrole, već samo za ona za koja se pojavi osnovana sumnja, kao u slučaju tužiteljice.

Dalje je sud osnovano imao u vidu odredbu člana 124. stav 1. Zakona o PIO koja isključivo organima vještačenja tuženog daje ovlašćenje za ocjenu invalidnosti osiguranika, kada je podržao zaključke iz nalaza, ocjene i mišljenja Komisije za vanrednu kontrolu te dalje organa vještačenja, jer se isti shodno odredbi člana 45. stav 4. Uredbe zasnivaju na ranijoj medicinskoj dokumentaciji tužiteljice, onoj koja je nastala nakon penzionisanja, zdravstvenom kartonu tužiteljice i neposrednom pregledu iste, kako je sve to doslovno i navedeno u tačkama 2. 3. i 4. nalaza, ocjene i mišljenja broj ...od 17.09.2015. godine. Tvrdnja tužiteljice da tročlana Komisija za vanrednu kontrolu nije uobzirila svu medicinsku dokumentaciju tužiteljice, uključujući dokumentaciju iz Podgorice, te nalaze i mišljenja dr D.S. na koje se u zahtjevu poziva, suprotna je pomenutim navodima organa vještačenja i stoga neosnovana, kao što je neosnovan i navod tužiteljice da su rezultati neposrednog pregleda iste neobjektivni i stvar utiska. Ovo posebno kad se ima u vidu okolnost da su Komisija za vanrednu kontrolu te dalje organi vještačenja utvrdili da tužiteljica boluje od psihičkog oboljenja anksiozno-depresivni poremećaj koje nije osnov za priznavanje prava na invalidsku penziju, a ovaj suštinski zaključak koji je osnov za rješavanje upravne stvari nije argumentovano osporen.

Konačno, neosnovan je navod tužiteljice da tuženi nije imao ovlašćenje da na njen slučaj primijeni odredbe člana 43. do 45. Uredbe, kao što je neosnovan njen navod da joj je prvostepeni organ ukinuo pravo na penziju sa danom 08.10.2015. godine, a da pri tom njeno rješenje o penzionisanju nije ukinuto ili poništeno u skladu sa odredbama ZOUP. Ovi navodi su suprotni odredbi člana 147. Zakona o PIO koja propisuje da prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja prestaju u slučaju kad se naknadno utvrdi da nisu bili ispunjeni uslovi za ostvarivanje prava (stav 1.), da se postupak za prestanak prava u skladu sa stavom 1. ovog člana pokreće po službenoj dužnosti, bez obzira na rok koji je protekao od dana donošenja rješenja kojim je priznato pravo (stav 2.), te da prava u skladu sa stavom 1. ovog člana prestaju od dana donošenja rješenja o prestanku prava (stav 3.). Pravilnim tumačenjem ove odredbe, kakvo je dao sud, jasno je da kada se utvrdi da je stranka ostvarila pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja za koje nije ispunjavala uslove, rješenje kojim joj je isto priznato se neće ukidati ili poništavati u

skladu sa odredbama ZOUP, već joj se samo utvrđuje prestanak prava za ubuduće, što konačno nije suprotno interesu same stranke.

Kod takvog stanja stvari, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog nezakonitosti predviđen u odredbi člana 35. stav 2. ZUS pa se zahtjev tužiteljice odbija, na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Obzirom da je zahtjev za vanredno preispitivanje odbijen, tužiteljica nema pravo na naknadu troškova ovog postupka, pa se stavom 2. izreke ove presude zahtjev za nadoknadu istih odbija kao neosnovan, na osnovu odredbe člana 49. i 49a. ZUS.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić